

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационния труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност”, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (национална сигурност)” на Стефания Петър Мирческа на тема „Граничен контрол в Република Македония”

Член на жури: чл. -кор. проф. Стефан Хаджитодоров

Неоспорим факт е, че проблемите, свързани с граничния контрол на балканските страни са от изключително значение както за самите тях, така и за Европа като цяло. Отчитайки съвременната среда за сигурност и комплекса от рискове и заплахи (особено бежанските вълни и мигрантски потоци), ефективното опазване и контролът на границите до голяма степен гарантира суверенитета и членството и участието на тези страни в различни международни и наднационални организации и съюзи, като ЕС и НАТО например. Тогава тези страни ще бъдат наистина желани и може би по-важното - надеждни членове в съответните организации и съюзи. На този фон е естествен стремежът на различни специалисти да изследват в дълбочина процесите, компонентите и цялостната система на граничен контрол в балканските страни. Настоящият дисертационен труд е посветен на подобно изследване, а именно на организацията и функционирането на системата за граничен контрол в Република Македония. Това ми дава основания да считам актуалността на предложената дисертация за безспорна. Според мен основната цел и поставените задачи за постигането ѝ са дефинирани коректно.

Дисертационният труд се състои от увод, две глави (раздели) със съответни параграфи и заключения, обобщени изводи, предложения и заключения на дисертацията (фактически приносите), списък на използваната литература и приложения, съдържащи програмата, резултатите и документи, свързани с емпирично социологическо изследване (ЕСИ) на тема „Граничен контрол в Р Македония“. Трудът съдържа списък на използваните абривиатури и 29 фигури с резултатите от ЕСИ, получени след обработката на данните с помощта на софтуерния пакет за статистически анализ SPSS.

Текстът на Раздел 1., където са разгледани теоретичните и правни постановки за държавността и държавните граници, особеностите при създаване на Р Македония като самостоятелна държава и общите характеристики на държавните ѝ граници, както и международните и националните правни актове, регламентиращи държавните граници и граничния контрол, демонстрира доброто познаване на проблематиката от страна на дисертантката. В Раздел 2. са направени описания и анализи на цялостната система и управление на граничния контрол в Р Македония, на нейната динамика, еволюция, приоритети, вътрешна и външна координация и взаимодействие. На тази база са изведени конкретни

теоретични, правни, организационни и дидактически изводи и са направени заключения и предложения за подобряване и оптимизация на граничния контрол в страната.

Дисертантката е представила 4 публикации във връзка с дисертацията – едно учебно пособие за АМВР - София, два доклада на конференции в Р Македония и един доклад на кръгла маса в България.

Приемам приносите по същество така, както дисертантката ги е формулирала. Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията в достатъчна степен.

Критичните ми бележки към дисертацията са:

- дисертацията само би спечелила ако наред с анализа на системата за граничен контрол в Р Македония беше направено сравнение със системи за граничен контрол на някои други страни от Балканите (членки или не на ЕС и НАТО), дори и само по отношение на някои компоненти и функции;
- за съжаление не са посочени страниците на публикациите, както и авторите им и не мога да коментирам нито личния принос на кандидатката, нито дали са отпечатани или приети за печат;
- приносите (изводите и предложенията) са дадени твърде подробно. Част от тях биха могли да се обединят и окрупнят.

В заключение считам, че предложеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в АМВР. Постигнати са определени научно-приложни приноси и ясно са очертани приложните аспекти на това изследване. Резултатите са направени достояние на научната общност чрез определен брой публикации. Това ми дава основание да предложа на почитаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (национална сигурност)“ на Стефания Петър Мирческа.

27.06.2016 год.

гр. София

ЧЛЕН НА ЖУРИ:

(чл. -кор. проф. Стефан Хаджитодоров)